ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1983

Vyhlásené: 07.04.1983 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

32

PŘEDSEDNICTVO ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

vyhlašuje úplné znění zákona České národní rady ze dne 18. listopadu 1975 č. 129 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, se změnami a doplňky provedenými zákonným opatřením předsednictva České národní rady č. 10/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 129/1975 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, zákonem České národní rady č. 49/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích a zákonem České národní rady č. 138/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení

ZÁKON České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ
ORGÁNY SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ A JEJICH ÚKOLY

Orgány sociálního zabezpečení

(1) Orgány sociálního zabezpečení České socialistické republiky jsou:

a) ministerstvo práce a sociálních věcí České socialistické republiky,

b) Úřad důchodového zabezpečení v Praze,

c) národní výbory,

d) ministerstvo vnitra České socialistické republiky a ministerstvo spravedlnosti České socialistické republiky v mezích působnosti stanovené zákonem o sociálním zabezpečení.1)

(2) Jako orgány sociálního zabezpečení působí též sociální komise jednotných zemědělských družstev.

(3) Orgány sociálního zabezpečení České socialistické republiky zabezpečují co nejširší účast pracujících na výkonu sociálního zabezpečení a jeho kontrola, vytvářejí předpoklady pro účast pracujících na rozhodování ve věcech sociálního zabezpečení a úzce spolupracují se společenskými organizacemi, zejména s orgány Revolučního odborového hnutí, s orgány výrobních družstev a s orgány Svazu družstevních rolníků České socialistické republiky.

§ 2
Ministerstvo práce a sociálních věci České socialistické republiky

(1) Ministerstvo práce a sociálních věci České socialistické republiky (dále jen „ministerstvo“)

a) řídí a kontroluje výkon sociálního zabezpečení,

b) zajišťuje, aby úkoly sociálního zabezpečení byly plněny v souladu s možnostmi a potřebami společnosti.

(2) Ministerstvo může zřídit jako svůj orgán posudkovou komisi sociálního zabezpečení k posuzování zdravotního stavu ve výjimečných případech, které ministerstvo určí, protože jejich posouzení vyžaduje zvláštních odborných znalostí.

§ 3
Úřad důchodového zabezpečení v Praze

(1) Úřad důchodového zabezpečení v Praze rozhoduje o dávkách důchodového zabezpečení, pokud není v tomto zákoně nebo v zákoně o sociálním zabezpečení stanoveno, že o nich rozhoduje jiný orgán sociálního zabezpečení; při výkonu důchodového zabezpečení spolupracuje s národními výbory.

(2) Úřad důchodového zabezpečení v Praze odpovídá za účelné a hospodárné vynakládání prostředků na důchodové zabezpečení, s nimiž hospodaří.

Národní výbory

§ 4

(1) Národní výbory poskytují dávky a služby sociální péče a v případech stanovených tímto zákonem rozhodují o dávkách důchodového zabezpečení a o dávkách ze zabezpečení členů rodin občanů konajících službu v ozbrojených silách.

(2) Národní výbory rozhodují o dávkách zabezpečení matky a dítěte a o dávkách zabezpečení v nemoci, pokud je jejich poskytování upraveno prováděcími předpisy k zákonu o sociálním zabezpečení nebo předpisy o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a o zabezpečení matky. a dítěte, jakož i o dalších dávkách a příspěvcích podle zvláštních předpisů.2)

Správní komise

§ 5

(1) Okresní národní výbory a krajské národní výbory3) zřizují jako správní komise posudkové komise sociálního zabezpečení, dávkové komise a komise péče o rodinu a děti. Místní národní výbory ve střediskových obcích a městské národní výbory mohou jako správní komise zřídit komise péče o rodinu a děti.

(2) V případě potřeby může krajský národní výbor pověřit okresní národní výbor ve svém územním obvodu, aby jeho posudková komise sociálního zabezpečení posuzovala invaliditu nebo jiné zdravotní otázky související s výkonem sociálního zabezpečení účastníků boje proti fašismu a obětí fašismu a s výkonem sociálního zabezpečeni na základě mezinárodních smluv, popřípadě v některých dalších odůvodněných případech, pro území celého kraje.

(3) V případě potřeby může krajský národní výbor v dohodě s dalšími krajskými národními výbory pověřit okresní národní výbor ve svém územním obvodu, aby jeho posudková komise

sociálního zabezpečení posuzovala invaliditu nebo jiné zdravotní otázky související s výkonem sociálního zabezpečení na základě mezinárodních smluv, i pro území těchto krajů.

(4) V odůvodněných případech může okresní národní výbor se souhlasem krajského národního výboru zřídit posudkové komise sociálního zabezpečení s působností pro pracující velkých organizací, které mají závodní zdravotnické zařízení.

§ 5a

(1) Národní výbor volí předsedy správních komisí, jejich zástupce, tajemníky a ostatní členy z řad svých poslanců a dalších občanů. Předsedy komisí a jejich zástupci jsou poslanci národního výboru.

(2) Za členy posudkových komisí sociálního zabezpečení a dávkových komisí volí národní výbor zejména občany, které mu navrhnou příslušné orgány Revolučního odborového hnutí, Českého svazu výrobních družstev, Svazu družstevních rolníků, Českého svazu protifašistických bojovníků, popřípadě dalších společenských nebo jiných socialistických organizací.

(3) Za členy posudkových komisí sociálního zabezpečení volí národní výbor na návrh příslušných orgánů též zástupce Československé lidové armády, zástupce Sboru národní bezpečnosti, zástupce vojsk ministerstva vnitra, zástupce Sboru nápravné výchovy České socialistické republiky, lékaře z řad posudkových lékařů sociálního zabezpečení, státní zdravotní správy, ozbrojených sil a železničního zdravotnictví.

(4) Za členy komisí péče o rodinu a děti volí národní výbor zejména občany, které mu navrhnou příslušné orgány společenských organizací; za členy volí též občany, kteří spolupůsobí při péči o rodinu a děti, zejména z řad dětských dorostových a ženských lékařů, pedagogů, psychologů, soudců z povolání, prokurátorů a příslušníků Sboru národní bezpečnosti.

(5) Složení správní komise k projednání jednotlivých případů určuje předseda komise, popřípadě jeho zástupce podle povahy projednávaného případu.

(6) Posudková komise sociálního zabezpečení je schopna jednat a usnášet se, jsou-li přítomni předseda nebo jeho zástupce, posudkový lékař sociálního zabezpečení, jeden z lékařů státní zdravotní správy a nejméně další dva členové. Dávková komise je schopna jednat a usnášet se, jsou-li přítomni předseda nebo jeho zástupce a nejméně další dva členové. Komise péče o rodinu a děti je schopna jednat a usnášet se, jsou-li přítomni předseda nebo jeho zástupce a nejméně další čtyři členové.

(7) Správní komise se usnáší většinou hlasů přítomných členů.

ČÁST DRUHÁ
PŮSOBNOST NÁRODNÍCH VÝBORŮ NA ÚSEKU DŮCHODOVÉHO ZABEZPEČENÍ, ZABEZPEČENÍ ČLENŮ RODIN OBČANŮ KONAJÍCÍCH SLUŽBU V OZBROJENÝCH SILÁCH, ZABEZPEČENÍ V NEMOCI A ZABEZPEČENÍ MATKY A DÍTĚTE

§ 6

Národní výbory při výkonu sociálního zabezpečení poskytují odbornou pomoc občanům a organizacím, kontrolují, jak organizace plní úkoly uložené zákonem o sociálním zabezpečení a ukládají jim, aby odstranily zjištěné nedostatky. Opatřují a předkládají Úřadu důchodového zabezpečení v Praze podklady potřebné k rozhodnutí o dávkách důchodového zabezpečení.

Působnost místních národních výborů

§ 7

Místní národní výbor rozhoduje

a) komu má být vyplácena dávka důchodového zabezpečení, jestliže by se výplatou dávky oprávněnému zřejmě nedosáhlo účelu, kterému má dávka sloužit, nebo kdyby tím byly poškozovány zájmy osob, které je důchodce povinen vyživovat,

b) komu se mají vyplácet přídavky na děti ze zabezpečení matky a dítěte vědeckých pracovníků, spisovatelů, hudebních skladatelů, výtvarných umělců, architektů, novinářů, výkonných umělců a artistů3a) (dále jen „vědečtí pracovníci, umělci a novináři“), družstevních rolníků, občanů poskytujících služby na základě povolení národního výboru, jednotlivě hospodařících rolníků a jiných osob samostatně hospodařících, nebo výchovné ze sociálního zabezpečení, jestliže výplata do rukou dosavadního příjemce zřejmě nedosahuje účelu, pro který jsou přídavky na děti (výchovné) určeny.4)

§ 7a

Místní národní výbor ve střediskové obci a městský národní výbor

a) rozhoduje

1. o podpoře při narození dítěte důchodkyni nebo manželce, popřípadě jiné rodinné příslušnici nepracujícího důchodce,
2. o příspěvku na rekreaci dětí nepracujícího důchodce,
3. o pohřebném pří úmrtí nepracujícího důchodce, popřípadě člena jeho rodiny,
4. o pohřebném při úmrtí jednotlivě hospodařícího rolníka, spolupracujícího člena jeho rodiny nebo rodinného příslušníka;

b) sleduje, zda trvají podmínky pro výplatu dávek důchodového zabezpečení, o kterých rozhoduje okresní národní výbor podle § 10 písm. a) bod 1 a 2;

c) sepisuje, pokud se na něj občan obrátí, žádosti

1. o úpravu důchodu, který je jediným zdrojem příjmu,
2. o zvýšení důchodu nebo výchovného pro bezmocnost,
3. o důchod manželky,
4. o sociální důchod,
5. o vdovský důchod nebo sirotčí důchod po nepracujících důchodcích,
6. o dávky důchodového zabezpečení občanů poskytujících služby na základě povolení národního výboru a o vdovský důchod nebo sirotčí důchod po nich a postupuje je okresnímu národnímu výboru příslušnému podle bydliště žadatele.

Působnost okresních národních výborů

§ 8

(1) Okresní národní výbor

a) rozhoduje

1. o tom, zda zaměstnání (pojištění) bylo přerušeno z vážných důvodů,
2. o skončení zaměstnání I. nebo II. pracovní kategorie z jiných vážných důvodů než zdravotních,
3. o vzniku a zániku sociálního zabezpečení družstevních rolníků,
4. o vzniku a zániku sociálního zabezpečení vědeckých pracovníků, umělců a novinářů,

5. o vzniku a zániku důchodového pojištění jednotlivě hospodařících rolníků a jiných osob samostatně hospodařících a spolupracujících členů jejich rodin a o vzniku a zániku sociálního zabezpečení občanů poskytujících služby na základě povolení národního výboru,
6. o započtení celého kalendářního roku do doby zaměstnání před 1. lednem 1976, jestliže člen, jednotného zemědělského družstva neodpracoval stanovený počet pracovních dnů, popřípadě jinak určený pracovní úvazek,
7. o zvýšení důchodu manželky pro bezmocnost a zvýšení sociálního důchodu (výchovného k němu) pro bezmocnost,
8. o podpoře při narození dítěte důchodkyni nebo manželce, popřípadě jiné rodinné příslušnici nepracujícího důchodce,
9. o příspěvku na rekreaci dětí nepracujícího důchodce,
10. o pohřebném při úmrtí nepracujícího důchodce, popřípadě člena jeho rodiny,
11. o pohřebném při úmrtí jednotlivě hospodařícího rolníka, spolupracujícího člena jeho rodiny nebo rodinného příslušníka,
12. o dávkách ze zabezpečení v nemoci a ze zabezpečení matky a dítěte vědeckých pracovníků, umělců a novinářů,
13. o dávkách ze zabezpečení matky a dítěte občanů poskytujících služby na základě povolení národního výboru4a) a ze zabezpečení matky a dítěte jednotlivě hospodařících rolníků a jiných osob samostatně hospodařících a spolupracujících členů jejich rodin,
14. o povinnosti občanů uvedených v bodě 12 a 13 vrátit dávku zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte poskytnutou neprávem nebo ve vyšší výměře, než náležela, a o povinnosti jednotného zemědělského družstva nahradit škodu způsobenou nesprávnou výplatou těchto dávek,
15. o odvolání proti rozhodnutí sociální komise jednotného zemědělského družstva o peněžitých dávkách zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte,
16. o zaopatřovacím příspěvku a o příspěvku na úhradu za užívání bytu,
17. o poskytování přídavků na děti členům jednotného zemědělského družstva v případech stanovených zvláštními předpisy;4b)

b) zpracovává rozbory invalidizace a navrhuje příslušným orgánům opatření směřující k prevenci invalidity a k odstranění následků invalidity;

c) sepisuje, pokud se na něj občan obrátí, žádosti
1. o úpravu důchodu, který je jediným zdrojem příjmu,
2. o zvýšení důchodu nebo výchovného pro bezmocnost,
3. o dávky důchodového zabezpečení vědeckých pracovníků, umělců a novinářů,
4. o dávky důchodového zabezpečení občanů poskytujících služby na základě povolení národního výboru,
5. o dávky důchodového zabezpečení jednotlivě hospodařících rolníků,
6. o vdovský důchod nebo sirotčí důchod po občanech uvedených v bodech 3 až 5,
7. o důchod manželky,
8. o sociální důchod,
9. o vdovský důchod nebo sirotčí důchod po nepracujících důchodcích.

(2) Působnost podle odstavce 1 písm. a) bod 8 až 11 vykonává okresní národní výbor, jen pokud nepřísluší podle § 7a místnímu národnímu výboru

§ 9

Okresní národní výbor svou posudkovou komisí sociálního zabezpečení

a) rozhoduje

1. z podnětu lékařské poradní komise5) o tom, zda je plně nebo částečně invalidní pracující, který je neschopný práce pro nemoc nebo úraz po dobu aspoň 3 měsíců a jemuž náleží nemocenské a který nepožádal o invalidní (částečný invalidní) důchod, nebo nebylo-li vyhověno takovéto jeho žádosti,
2. o tom, zda zaměstnání I. nebo II. pracovní kategorie skončilo ze zdravotních důvodů,
3. o nutnosti trvalého převedení pracujícího na jinou práci nebo o nutnosti trvalé změny zaměstnání, zjistila-li posudková komise sociálního zabezpečení v souvislosti s rozhodováním o dávkách důchodového zabezpečení, že pracující pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu trvale způsobilost konat dále dosavadní práci nebo že ji nesmí konat pro onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí,6)
4. o poskytnutí lázeňské péče pro nepracující důchodce, členy jednotných zemědělských družstev, vědecké pracovníky, umělce a novináře a jejich rodinné příslušníky s výjimkou nemocí, u nichž lázeňskou péči povolují podle zvláštních předpisů orgány státní zdravotní správy,
5. o invaliditě (těžkém zdravotním postižení) dítěte a o nutnosti stálé péče o ně pro přiznání příplatku k přídavkům na dětí z nemocenského pojištění7) a pro přiznání mateřského příspěvku, rozhodují-li o něm orgány nemocenského pojištění nebo orgány nemocenské péče v ozbrojených silách;7a)

b) vydává posudek

l. o plné (částečné) invaliditě, o bezmocnosti, o invaliditě (těžkém zdravotním postižení) dítěte a o nutnosti stálé péče o ně, v řízení o dávkách důchodového zabezpečení, pokud nejde o případy uvedené pod písm. a) bod 1, a v řízení o dávkách zabezpečení matky a dítěte a v řízení o mateřském příspěvku, rozhodují-li o něm příslušné orgány sociálního zabezpečení,7a)

2. o tom, zda občan pro nepříznivý zdravotní stav má značně ztížené obecné životní podmínky,
3. na žádost orgánů sociálního zabezpečení o tom, zda si může občan zvýšit vzhledem ke svému zdravotnímu stavu životní úroveň vlastní prací,7b)
4. na žádost orgánů ozbrojených sil o schopnosti příslušníka ozbrojených sil k přiměřenému občanskému zaměstnání;

c) posuzuje pro účely sociálního zabezpečení při kontrolních lékařských prohlídkách zdravotní stav a pracovní schopnost občanů

1. v termínu stanoveném při předchozím jednání, nebo
2. zjistí-li posudkově významné skutečnosti, které odůvodňují provedení kontrolní lékařské prohlídky, nebo
3. z podnětu jiného orgánu sociálního zabezpečení;

d) v souvislosti s rozhodováním nebo vydáváním posudků doporučuje

1. poskytování nemocenského po uplynutí podpůrčí doby v případech, kdy lze očekávat, že pracovník v krátké době nabude pracovní schopnosti,
2. v rámci posuzování plné (částečné) invalidity opatření pro obnovení pracovní schopnosti posuzovaného, vhodnost dalšího léčení, vhodnou úpravu pracovních podmínek, popřípadě opatření vhodných pomůcek.

§ 10

Okresní národní výbor svou dávkovou komisí

a) rozhoduje

1. o sociálním důchodu a o výchovném k němu,
2. o důchodu manželky,
3. o poskytování vdovského důchodu rozvedené ženě po uplynutí doby, po kterou měl bývalý manžel povinnost poskytovat jí příspěvek na výživu,
4. o zastavení výplaty sirotčího důchodu nebo výchovného k důchodu, jestliže sirotek nebo dítě, na něž je výchovné k důchodu poskytováno, uzavře manželství,
5. o částečném invalidním důchodu jednotlivě hospodařících rolníků a spolupracujících členů jejich rodin, kteří se stali následkem pracovního úrazu částečně invalidními, a o jeho zvýšení,
6. o zvýšení invalidního důchodu jednotlivě hospodařících rolníků a spolupracujících členů jejich rodin, kteří se stali následkem pracovního úrazu plně invalidními,
7. o povinnosti důchodce vrátit dávku důchodového zabezpečení (pojištění) poskytnutou neprávem nebo ve vyšší výměře, než mu náležela, a o povinnosti organizace nahradit škodu způsobenou nesprávnou výplatou důchodu, pokud rozhodování o takové dávce patří do působnosti národního výboru,
8. o započtení doby nezaměstnanosti, pokud se tato doba nezapočítává již podle zákona o sociálním zabezpečení,
9. o započtení doby vojenské služby v jiných než spojeneckých armádách (včetně doby zajetí), kterou konali povinně českoslovenští občané v době nesvobody,
10. o odstraňování tvrdostí, které by se vyskytly při poskytování dávek na úseku zabezpečení v nemoci, zabezpečení matky a dítěte, zabezpečení členů rodin občanů konajících službu v ozbrojených silách a zabezpečení důchodců některými dalšími dávkami;

b) navrhuje Úřadu důchodového zabezpečení v Praze zápočet doby zaměstnání ve sporných případech.

§ 11
Působnost krajských národních výborů

(1) Krajský národní výbor

a) zastupuje Úřad důchodového zabezpečení v Praze před soudem v řízení o přezkoumání rozhodnutí ve věcech důchodového zabezpečení,

b) zpracovává rozbory invalidizace v kraji a navrhuje příslušným orgánům opatření směřující k prevenci invalidity a k odstranění následků invalidity.

(2) Posudková komise sociálního zabezpečení krajského národního výboru podává posudky v soudním řízení ve věcech důchodového zabezpečení a v odvolacím řízení správním, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě posudku posudkové komise sociálního zabezpečení okresního národního výboru.

ČÁST TŘETÍ
PŮSOBNOST NÁRODNÍCH VÝBORŮ NA ÚSEKU SOCIÁLNÍ PÉČE

§ 12

Národní výbory organizují sociální péči a zabezpečují občanům a rodinám s dětmi k překonání nepříznivé životní situace sociální pomoc dávkami a službami sociální péče. Za tím účelem vyhledávají ve spolupráci se státními, družstevními a společenskými organizacemi občany, kteří potřebují sociální péči.

Péče o rodinu a děti

§ 13

(1) V péči o rodinu a děti rozvíjejí národní výbory soustavnou činnost zaměřenou na vytváření příznivých podmínek, které umožňují, aby rodiny řádně plnily své společenské funkce, zejména ve výchově dětí.

(2) Národní výbory v součinnosti se socialistickými organizacemi pečují o vytváření podmínek, které umožňují nebo usnadňují rodičům a jiným občanům odpovědným za výchovu řádný výkon péče o děti; národní výbory k tomu zejména budují předškolní a mimoškolní zařízení a zřizují služby, které mají význam pro pracující rodiče, zejména zaměstnané matky.

(3) Národní výbory pomáhají rodinám plnit jejich úkoly; dbají o to, aby se předešlo újmám, které by děti a mladiství mohli utrpět v rodinách, na pracovištích a jinde, a chrání je před škodlivými vlivy; zjišťují případy narušených rodin a ohroženého nebo narušeného vývoje dětí a působí k odstranění jejich příčin a důsledků; za tím účelem mohou nařídit nebo učinit výchovná opatření;8) organizují náhradní rodinnou výchovu dětí.

(4) Národní výbory vykonávají sociálněprávní ochranu dětí a pomáhají těhotným ženám, rodičům nebo jiným občanům pečujícím o nezaopatřené děti, kteří to z vážných důvodů potřebují, při ochraně jejich práv a právem chráněných zájmů.

Působnost místních národních výborů

§ 14

Místní národní výbor

a) rozhoduje

   1. o napomenutí nezltilého, jeho rodičů a občanů, kteří narušují jeho řádnou výchovu,9)

   2. o stanovení dohledu nad nezletilým,10)

b) navrhuje orgánu příslušnému k rozhodování o přídavcích na děti (výchovném), aby v odůvodněných případech zastavil výplatu této dávky oprávněnému příjemci,11)

c) poskytuje dětem v naléhavých případech okamžitou pomoc,

d) oznamuje soudům a jiným státním orgánům skutečnosti, které mají význam pro řízení a rozhodování ve věcech dětí,

e) oznamuje okresnímu národnímu výboru, kterým rodinám, dětem a těhotným ženám je třeba poskytnout sociální péči, a spolupůsobí při jejím poskytování,

f) oznamuje orgánům, které rozhodují o mateřském příspěvku, skutečnosti, které jsou významné pro rozhodnutí o nároku ženy na mateřský příspěvek,

g) chrání děti a mladistvé před škodlivými vlivy, které ohrožují jejich řádnou výchovu,

h) vyhledává a doporučuje okresnímu národnímu výboru občany vhodné za osvojitele, opatrovníky a pěstouny a navrhuje vhodné občany za důvěrníky péče o děti,

ch) spolupůsobí při výkonu ochranných nebo výchovných opatření vyslovených soudem nebo okresním národním výborem a sleduje jejich účinnost,

i) organizuje výchovu občanů k manželství a k odpovědnému rodičovství.

§ 14a

(1) Místní národní výbor ve střediskové obci a městský národní výbor

a) rozhoduje

1. o poskytování peněžitých příspěvků a věcné pomoci,
2. o uložení omezení nezletilému, které zabrání škodlivým vlivům na jeho výchovu;11a)

b) vykonává stanovený dohled nad nezletilými; 11b)

c) plní úkoly při koordinaci činnosti orgánů působících v péči o rodinu a děti ve svém územním obvodu, pokud nezřídil komisi péče o rodinu a děti;

d) podává občanům informace o poradenské službě organizované a koordinované okresním národním výborem, která se týká poskytování rad manželům, rodičům s dětmi a těhotným ženám v otázkách manželských a rodinných vztahů, výchovy dětí, určení otcovství a podává informace o pomoci při uplatňování práv a právem chráněných zájmů těchto občanů.

(2) Místní národní výbor ve střediskové obci a městský národní výbor svou komisí péče o rodinu a děti, pokud ji zřídil

a) rozhoduje

1. o napomenutí nezletilého, jeho rodičů a občanů, kteří narušují jeho řádnou výchovu,
2. o stanovení dohledu nad nezletilým,
3. o uložení omezení nezletilému, které zabrání škodlivým vlivům na jeho výchovu;

b) plní úkoly při koordinaci činnosti orgánů působících v péči o rodinu a děti ve svém územním obvodu.

§ 14b

(1) Městský národní výbor ve městech, která jsou sídly krajů, a městský národní výbor v dalších významných velkých městech a ve významných lázeňských městech, která určí vláda11c) (dále jen „městský národní výbor první kategorie“), a městský národní výbor ve městech, která jsou sídly okresů, a městský národní výbor v obcích městského charakteru, které určí krajský národní výbor11d) (dále jen „městský národní výbor druhé kategorie“), rozhoduje o umístění v domově pro matky s dětmi, který zřídil a spravuje, a o úhradě za služby v něm poskytované.

(2) Městský národní výbor první kategorie rozhoduje též o poskytování pečovatelské služby, kterou zabezpečuje, a o úhradě za ni.

Působnost okresních národních výborů

§ 15

(1) Okresní národní výbor

a) rozhoduje

1. v nutných případech o okamžitém umístění dítěte do náhradní výchovy nahrazující výchovu rodičů na dobu, než rozhodne soud,
2. o odvolání proti rozhodnutí sociální komise jednotného zemědělského družstva o mateřském příspěvku,
3. o poskytnutí peněžitých příspěvků, věcné pomoci, půjček a pečovatelské služby,
4. o umístění matky s dítětem, popřípadě těhotné ženy do domova pro matky s dětmi, který spravuje,
5. o dalších opatřeních podle zvláštních předpisů,12)

b) vykonává funkci opatrovníka nezletilých,13)

c) vykonává stanovený dohled nad nezletilými,14)

d) sleduje vývoj dětí, které byly umístěny do výchovy jiných občanů než rodičů,

e) navrhuje soudu nařízení ústavní výchovy15) nebo uložení ochranné výchovy16) nebo omezení, popřípadě zbavení rodičovských práv17) a zrušení ústavní výchovy, ochranné výchovy a výchovných opatření uložených soudem,

f) na žádost soudu podává zprávy o skutečnostech potřebných pro rozhodování o výchově a výživě dětí,

g) pečuje o to, aby děti, které byly propuštěny z ústavní nebo ochranné výchovy nebo mladiství, kteří byli propuštěni z výkonu trestu odnětí svobody, byli přijati do škol nebo zařazeni do vhodného učebního nebo pracovního poměru, popřípadě i vhodně ubytováni,

h) účastní se trestního řízení proti mladistvým,

ch) vede evidenci těžko vychovatelných dětí.

(2) Působnost podle odstavce 1 písm. a) bod 3 a písm. c) vykonává okresní národní výbor, jen pokud nepřísluší podle § 14a a 14b místnímu národnímu výboru ve střediskové obci nebo městskému národnímu výboru.

§ 16

Okresní národní výbor organizuje a koordinuje výchovu občanů k manželství a odpovědnému rodičovství a poskytuje též porady manželům, rodičům a dětem, těhotným ženám v otázkách týkajících se manželských a rodinných vztahů, výchovy dětí, určení otcovství; pomáhá při uplatňování práv a právem chráněných zájmů těchto občanů.

§ 17

Okresní národní výbor při plnění úkolů v péči o rodinu a děti spolupracuje s aktivem dobrovolných spolupracovníků, zejména důvěrníků péče o děti, které jmenuje zpravidla na návrh místních národních výborů.

§ 18

Okresní národní výbor svou komisí péče o rodinu a děti

a) rozhoduje

1. o napomenutí nezletilého, jeho rodičů a občanů, kteří narušují jeho řádnou výchovu, neučinil-li tak místní národní výbor,18)
2. o stanovení dohledu nad nezletilým, neučinil-li tak místní národní výbor,19)
3. o uložení omezení nezletilému, které zabrání škodlivým vlivům na jeho výchovu,20) pokud tato působnost nepřísluší místnímu národnímu výboru ve střediskové obci nebo městskému národnímu výboru,
4. o poskytnutí příspěvku na výživu dítěte,21)
5. o poskytnutí odměny pěstounů, je-li jím prarodič dítěte svěřeného do pěstounské péče,22)
6. o odvolání proti rozhodnutí místního národního výboru o napomenutí nebo o stanovení dohledu nad nezletilým,
7. o odstranění tvrdosti zákona při poskytování mateřského příspěvku, je-li k rozhodování o nároku příslušný okresní národní výbor nebo sociální komise jednotného zemědělského družstva;23)

b) plní úkoly při koordinaci činnosti orgánů působících v péči o rodinu a děti.

§ 19
Působnost krajských národních výborů

Krajský národní výbor

a) rozhoduje o umístění matky s dítětem, popřípadě těhotné ženy do domova pro matky s dětmi, který spravuje,

b) spolupracuje s orgány řídícími výchovná zařízení, v nichž jsou mladiství ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, a zařízení, ve kterých se vykonává ústavní a ochranná výchova,

c) zpracovává dlouhodobé plány výchovy k manželství, a odpovědnému rodičovství a koordinuje jejich realizaci,

d) svou komisí péče o rodinu a děti plní úkoly při koordinaci činnosti orgánů působících v péči o rodinu a děti a při organizování náhradní rodinné výchovy dětí.

§ 20
Oprávnění občanů pověřených péčí o rodinu a děti

Při plnění svých úkolů jsou funkcionáři a pracovníci národních výborů, důvěrníci péče o děti, občané pověření dohledem a jiní dobrovolní spolupracovníci oprávněni navštívit dítě a rodinu v bytě nebo na místě, kde tráví svůj volný čas, dítě ve škole, mladistvého na pracovišti a zjistit, jak je zabezpečena péče o ně; mají též právo požadovat od všech zúčastněných občanů potřebné informace a vysvětlení.

Péče o občany se změněnou pracovní schopností

§ 21

Národní výbory pečují o to, aby se občané se změněnou pracovní schopností mohli zapojit do pracovního procesu a podílet se tak na plnění hospodářských úkolů a na rozvoji společnosti.

§ 21a
Působnost městských národních výborů

Městský národní výbor první kategorie a městský národní výbor druhé kategorie rozhoduje o přijetí do výcvikového střediska a zařízení pro občany se změněnou pracovní schopností, které zřídil a spravuje.

Působnost okresních národních výborů

§ 22

Okresní národní výbor

a) rozhoduje

1. o příspěvku před umístěním do zaměstnání, o příspěvku po dobu přípravy pro pracovní uplatnění a o zvýšení těchto příspěvků na rodinné příslušníky,
2. o udělení předchozího souhlasu organizaci k rozvázání pracovního (učebního) poměru výpovědí s občanem se změněnou pracovní schopností,24)
3. o úhradě nákladů na přípravu pro pracovní uplatnění občanů se změněnou pracovní schopností, které do této přípravy vyslal okresní národní výbor,
4. o přijetí občanů se změněnou pracovní schopností do přípravy pro pracovní uplatnění, organizované národním výborem,
5. o příspěvcích podle zvláštních předpisů,

b) stanoví v součinnosti s organizacemi každoročně plán zaměstnanosti občanů se změněnou pracovní schopností,

c) vypracovává v součinnosti s organizacemi každoročně plán úkolů potřebných k provádění pracovní rehabilitace,

d) vyhrazuje každoročně v plánech rozmístění dorostu počet učebních míst, míst ve školách a počet pracovních míst potřebných pro mladistvé občany se změněnou pracovní schopností,

e) doporučuje organizaci přijmout občana se změněnou pracovní schopností do pracovního poměru,

f) může organizaci odejmout nebo omezit oprávnění k náboru pracovních sil při závažném neplnění plánu zaměstnanosti občanů se změněnou pracovní schopností,

g) kontroluje, zda organizace vybírají odpovědně pracovní místa pro občany se změněnou pracovní schopností,

h) sleduje, zda příprava pro pracovní uplatnění, výkon zaměstnání, pracovní podmínky a prostředí nemají nepříznivý vliv na zdravotní stav pracujících občanů se změněnou pracovní schopností a zda tito občané nepotřebují další pomoc,

ch) vede evidenci občanů se změněnou pracovní schopností, která obsahuje též údaje o jejich pracovním uplatnění v jednotlivých organizacích.

§ 23

Okresní národní výbor svou posudkovou komisí sociálního zabezpečení

a) rozhoduje

1. o tom, zda jde o občana se změněnou pracovní schopností, popřípadě o občana se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením,
2. o nutnosti trvalého převedení pracujícího na jinou práci nebo o nutnosti trvalé změny zaměstnání, zjistila-li v souvislosti s rozhodováním o tom, že jde o občana se změněnou pracovní schopností, že pracující pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu trvale způsobilost konat dosavadní práci nebo že ji nesmí konat pro onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí;25)

b) v souvislosti s rozhodováním doporučuje u občanů se změněnou pracovní schopností, popřípadě u občanů se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením

1. opatření pro obnovení pracovní schopnosti posuzovaného, vhodnost jeho dalšího léčení nebo pořízení vhodných pomůcek a vhodnou úpravu pracovních podmínek,
2. vhodné pracovní uplatnění a přípravu pro pracovní uplatnění s ohledem na jejich zdravotní stav a kvalifikaci,
3. umístění do výrobních družstev invalidů, do hospodářských zařízení Svazu invalidů v České socialistické republice a do chráněných dílen (pracovišť) organizací.

§ 23a

Působnost krajských národních výborů

Krajský národní výbor rozhoduje o přijetí občana se změněnou pracovní schopností do výcvikového střediska a do zařízení pro občany se změněnou pracovní schopností, které zřídil a spravuje.

Péče o občany těžce postižené na zdraví

§ 24

Národní výbory organizují a vykonávají péči o občany těžce postižené na zdraví tak, aby těmto občanům byla podle jejich individuálních potřeb poskytnuta pomoc k překonání obtíží, které jim způsobuje jejich těžké zdravotní postižení.

Působnost místních národních výborů

§ 25

Místní národní výbor

a) rozhoduje

1. o poskytnutí příspěvku na společné stravování,
2. o poskytnutí jednorázového peněžitého příspěvku, s výjimkou příspěvku na zabezpečení zvláštních pomůcek, příspěvku na zakoupení motorového vozidla a na jeho provoz a příspěvku na úpravu motorového vozidla na ruční ovládání,
3. o poskytnutí věcné pomoci,
4. o přijetí do ústavu sociální péče, který zřídil a spravuje, o propuštění z něho, o přemístění do jiného ústavu, který zřídil a spravuje, o úhradě za služby v ústavu poskytované, a o případné úhradě za služby poskytované v ostatních zařízeních sociální péče, která zřídil a spravuje;

b) umožňuje účast na společném stravování;

c) plní úkoly v péči o zapojení občanů těžce postižených na zdraví do společenského a kulturního života.

§ 25a

Městský národní výbor první kategorie rozhoduje též o poskytování pečovatelské služby, kterou zabezpečuje, a o úhradě za ni.

Působnost okresních národních výborů

§ 26

(1) Okresní národní výbor

a) rozhoduje

1. o poskytnutí pečovatelské služby a o úhradě za ni,
2. o poskytnutí opakujících se příspěvků, zejména na dietní stravování, příspěvků na zabezpečení zvláštních pomůcek, příspěvků na úpravu motorového vozidla na ruční ovládání v případech závažného postižení končetin a příspěvků na zakoupení motorového vozidla a na jeho provoz v případech těžké vady nosného nebo pohybového ústrojí,
3. o přijetí do ústavu sociální péče, který zřídil a spravuje, o propuštění z něho, o přemístění do jiného ústavu, který zřídil a spravuje, o úhradě za služby v ústavu poskytované, a o případné úhradě za služby poskytované v ostatních zařízeních sociální péče, která zřídil a spravuje;

b) organizuje a umožňuje účast občanů těžce postižených na zdraví na společenském a kulturním životě;

c) vede evidenci dětí a mladistvých postižených na zdraví v zájmu zajištění a prohloubení komplexní péče o ně.

(2) Působnost podle odstavce 1 písm. a) bod 1 vykonává okresní národní výbor, jen pokud nepřísluší podle § 25a městskému národnímu výboru první kategorie.

§ 27

Okresní národní výbor svou posudkovou komisí sociálního zabezpečení

a) rozhoduje o tom, zda jde o občana těžce postiženého na zdraví, o stupni tohoto postižení a o přiznání mimořádných výhod;25a)

b) vydává posudek

1. o tom, zda jde o občana s těžkými vadami nosného a pohybového ústrojí pro účely poskytnutí příspěvku na zakoupení motorového vozidla,
2. o tom, zda jde o občana s těžkými vadami nosného a pohybového ústrojí se závažným postižením končetin pro účely poskytnutí příspěvku na úpravu motorového vozidla na ruční ovládání,
3. o zdravotním postižení nevidomých občanů pro účely poskytnutí příspěvku na zakoupení vodícího psa.

§ 28
Působnost krajských národních výborů

Krajský národní výbor rozhoduje o přijetí občana těžce postiženého na zdraví do ústavu sociální péče, který spravuje, o propuštění z něho, o přemístění do jiného ústavu a o úhradě za poskytované služby, a to i v případech, kdy jde o ústavy zřízené pro potřebu celého kraje, které však spravuje okresní národní výbor.

Péče o staré občany

§ 29

Péči o staré občany organizují národní výbory tak, aby především bylo zajištěno a usnadněno uspokojování životních potřeb těm občanům, kterým nemůže poskytnout potřebnou péči vlastní rodina. Vytvářením vhodných podmínek a příležitostí národní výbory usnadňují život ve stáří všem občanům, umožňují jim účast na společenském a kulturním životě, pracovní a veřejnou činnost.

Působnost místních národních výborů

§ 30

Místní národní výbor

a) rozhoduje
   1. o poskytnutí příspěvku na společné stravování,
   2. o poskytnutí jednorázového peněžitého příspěvku a o věcné pomoci,
   3. o přijetí do ústavu sociální péče, který zřídil a spravuje, o propuštění z něho, o přemístění do jiného ústavu, který zřídil a spravuje, o úhradě za služby v ústavu poskytované, a o případné úhradě za služby poskytované v ostatních zařízeních sociální péče, která zřídil a spravuje;
b) umožňuje starým občanům účast na společném stravování;
c) spolupracuje s příslušnými orgány v otázkách bydlení starých občanů.

§ 30a

Městský národní výbor první kategorie rozhoduje též o poskytování pečovatelské služby, kterou zabezpečuje, a o úhradě za ni.

§ 31
Působnost okresních národních výborů

(1) Okresní národní výbor

a) rozhoduje
   1. o poskytnutí pečovatelské služby a o úhradě za ni,
   2. o poskytnutí opakujících se peněžitých příspěvků,

3. o přijetí do ústavu sociální péče, který zřídil a spravuje, o propuštění z něho, o přemístění do jiného ústavu, který zřídil a spravuje, o úhradě za služby v ústavu poskytované, a o případné úhradě za služby poskytované v ostatních zařízeních sociální péče, která zřídil a spravuje;

b) organizuje a umožňuje účast starých občanů na společenském a kulturním životě.

(2) Působnost podle odstavce 1 písm. a) bod 1 vykonává okresní národní výbor, jen pokud nepřísluší podle § 30a městskému národnímu výboru první kategorie.

Péče o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc

§ 32

Občanům, kteří se v důsledku mimořádných událostí ocitli ve zvlášť obtížných poměrech a nemohou je dočasně překonat vlastním přičiněním ani za pomoci své rodiny, poskytuje místní národní výbor věcnou pomoc, popřípadě peněžitý příspěvek; okresní národní výbor jim může v odůvodněných případech poskytnout půjčky.

§ 33

(1) Občanům, kteří žijí v mimořádně obtížných poměrech a proto potřebují pomoc společnosti k překonání důsledků a návyků pramenících z odlišného způsobu života v minulosti, poskytuje okresní národní výbor zejména výchovnou péči a poradenskou službu a podle potřeby též věcnou pomoc a peněžité příspěvky.

(2) Na výchovné péči o tyto občany se podílejí místní národní výbory.

(3) Místní národní výbor ve střediskové obci a městský národní výbor poskytuje, místo okresního národního výboru občanům uvedeným v odstavci 1 výchovnou péči, poradenskou službu a podle potřeby též věcnou pomoc a peněžité příspěvky.

(4) V místech s větší koncentrací občanů uvedených v odstavci 1 zřizují národní výbory jako své poradní orgány komise zaměřené k prohloubení a koordinaci péče o tyto občany.

Péče o občany společensky nepřizpůsobené

§ 34

Okresní národní výbor rozvíjí v péči o občany společensky nepřizpůsobené především výchovnou a poradenskou činnost a poskytuje těmto občanům pomoc při pracovním umístění a při ubytování, v případě potřeby ubytování v účelovém zařízení a podle sociálních poměrů těchto občanů též půjčky nebo peněžitý příspěvek, popřípadě věcnou pomoc.

§ 35

(1) Na výchovné péči o občany společensky nepřizpůsobené se podílejí místní národní výbory.

(2) Městský národní výbor první kategorie a městský národní výbor druhé kategorie poskytuje podle potřeby těmto občanům ubytování v účelovém zařízení, které zřídil a spravuje.

§ 36

Při posuzování vhodnosti pracovních míst pro občany společensky nepřizpůsobené hodnotí okresní národní výbor ve spolupráci s organizací zejména

a) zda je místo vhodné vzhledem k zdravotnímu stavu a schopnostem a pokud možno i ke kvalifikaci občana,

b) zda jde o místo vhodné k výchovnému ovlivňování, zejména pracovním kolektivem, který by mohl příznivě působit na tohoto občana.

Společná ustanovení o službách sociální péče

Zařízení sociální péče

§ 37

Pro poskytování některých služeb sociální péče zřizují národní výbory tato účelová zařízení:

a) ústavy sociální péče,

b) manželské a předmanželské poradny,

c) domovy pro matky s dětmi,

d) zvláštní zařízení pro výkon pěstounské péče,

e) výcviková střediska a zařízení pro občany se změněnou pracovní schopností,

f) zařízení pro občany, kteří potřebují zvláštní pomoc,

g) zařízení pro občany společensky nepřizpůsobené,

h) kluby důchodců,

ch) samostatné jídelny s vlastní kuchyní pro důchodce,

i) zařízení pečovatelské služby (střediska osobní hygieny, zařízení pro denní pobyt starých občanů a prádelny pečovatelské služby).

§ 38

(1) Pro poskytování ústavní sociální péče národní výbory zřizují a spravují ústavy sociální péče

a) ústavy pro tělesně postiženou mládež,

b) ústavy pro tělesně postiženou mládež s přidruženým mentálním postižením,

c) ústavy pro mentálně postiženou mládež,

d) ústavy pro tělesně postižené dospělé občany,

e) ústavy pro tělesně postižené dospělé občany s přidruženým mentálním postižením,

f) ústavy pro smyslově postižené dospělé občany,

g) ústavy pro mentálně postižené dospělé občany,

h) domovy důchodců,

ch) domovy-penzióny pro důchodce.

(2) V ústavech uvedených v odstavci 1 písm. a) až h) mohou být zřízena samostatná oddělení pro denní a týdenní pobyt. Národní výbory mohou zřídit s výjimkou domovů důchodců a domovů-penziónu pro důchodce i samostatné ústavy pro denní a týdenní pobyt.

§ 39

(1) Ústavy sociální péče zřizují a spravují zpravidla okresní národní výbory. Krajské národní výbory zřizují a spravují ústavy sociální péče krajského významu určené převážně pro potřebu celého kraje nebo několika krajů. Národní výbor hlavního města Prahy zřizuje ústavy sociální péče pro potřebu obyvatel hlavního města Prahy. Místní a městské národní výbory mohou zřizovat a spravovat ústavy sociální péče místního významu.

(2) Domovy pro matky s dětmi zřizují a spravují zpravidla krajské národní výbory. Pokud je to potřebné vzhledem k situaci v jejich územním obvodu, mohou je zřizovat a spravovat i okresní

národní výbory, městské národní výbory první kategorie a městské národní výbory druhé kategorie.

(3) Zvláštní zařízení pro výkon pěstounská péče zřizují a spravují okresní národní výbory; mohou je zřizovat a spravovat i městské národní výbory první kategorie a městské národní výbory druhé kategorie.

(4) Výcviková střediska a zařízení pro občany se změněnou pracovní schopností zřizují a spravují zpravidla okresní národní výbory. Specializovaná výcviková zařízení určená převážně pro potřebu celého kraje nebo několika krajů zřizují a spravují krajské národní výbory. Je-li to účelné vzhledem k počtu občanů se změněnou pracovní schopností, které je třeba umístit ve výcvikových střediscích a zařízeních, mohou tato zařízení zřizovat a spravovat též městské národní výbory první kategorie a městské národní výbory druhé kategorie.

(5) Zařízení pro občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, zřizují a spravují okresní národní výbory; mohou je zřizovat a spravovat i městské národní výbory první kategorie a městské národní výbory druhé kategorie.

(6) Zařízení pro občany společensky nepřizpůsobené zřizují a spravují okresní národní výbory; mohou je zřizovat a spravovat i městské národní výbory první kategorie a městské národní výbory druhé kategorie.

(7) Krajské národní výbory mohou svěřit okresním národním výborům ekonomické, technické a organizační řízení služeb sociální péče v zařízeních uvedených v odstavcích 1, 2 a 4, která zřizují a spravují. Na základě dohody s okresním národním výborem mohou místní a městské národní výbory svěřit okresnímu národnímu výboru ekonomické, technické a organizační řízení služeb sociální péče v zařízeních uvedených v odstavcích 1 až 6, která zřizují a spravují. O přijetí do zařízení, o propuštění z nich a přemístění do jiného zařízení a o úhradě za poskytované služby rozhoduje vždy národní výbor, který zařízení zřídil a spravuje.

(8) Manželské a předmanželské poradny zřizují a spravují okresní národní výbory a krajské národní výbory.

(9) Kluby důchodců zřizují a spravují místní národní výbory.

(10) Samostatné jídelny s vlastní kuchyní pro stravování důchodců a zařízení pečovatelské služby zřizují a spravují místní národní výbory. Na základě dohody s okresním národním výborem mohou místní národní výbory svěřit okresnímu národnímu výboru technické, ekonomické a organizační řízení těchto služeb.

§ 40

Ministerstvo v případě potřeby zřizuje a spravuje zařízení sociální péče se zvláštním zaměřením.

§ 41

Zařízení sociální péče uvedená v § 37 pod písmeny a) až g) mohou být zřízena nebo zrušena a jejich objekty odňaty svému účelu jen se souhlasem krajského národního výboru, a jde-li o zařízení spravovaná krajským národním výborem, po projednání s ministerstvem. Požadavek souhlasu podle zvláštních předpisů není tím dotčen.

§ 42
Pečovatelská služba

(1) Pečovatelskou službu poskytují národní výbory starým nebo zdravotně těžce postiženým občanům za předpokladu, že potřebnou péči nemohou zajistit rodinní příslušníci těchto občanů, kteří s nimi žijí ve společné domácnosti, jakož i rodinám s dětmi, nelze-li ji zajistit jinak.

(2) Pečovatelskou službu poskytují národní výbory prostřednictvím pečovatelek a dobrovolných pracovníků pečovatelské služby. Dobrovolným pracovníkům poskytuje národní výbor odměnu.

§ 43
Stravování důchodců

Národní výbory organizují a zabezpečují důchodcům stravování zejména v organizacích, ve kterých pracovali před odchodem do důchodu, v závodních a dietních jídelnách, v jídelnách jednotných zemědělských družstev, v zařízeních veřejného stravování, v ústavech sociální péče, popřípadě též v samostatných jídelnách pro důchodce.

§ 44
Půjčky

(1) Půjčky, které poskytuje národní výbor v rámci sociální péče, jsou bezúročné.

(2) Při poskytnutí půjčky uzavře národní výbor s občanem, kterému byla půjčka poskytnuta, písemnou dohodu o splátkách, popřípadě o srážkách ze mzdy,26) ve které se zejména uvede, v jakých splátkách a termínech se bude půjčka splácet.

§ 45
Okresní ústavy sociálních služeb

(1) Okresní národní výbory mohou zřizovat okresní ústavy sociálních služeb.

(2) Okresní ústavy sociálních služeb komplexně zabezpečují ekonomické a technické řízení služeb sociální péče, u některých služeb též organizaci jejich poskytování.

§ 46
Krajská metodická střediska

Krajské národní výbory zřizují pro metodicko-odborné řízení ústavní sociální péče, popřípadě dalších služeb sociální péče, krajská metodická střediska.

ČÁST ČTVRTÁ
USTANOVENÍ O ŘÍZENÍ

§ 47

(1) Pro řízení ve věcech upravených tímto zákonem platí obecné předpisy o správním řízení, pokud tento zákon, nebo zákon o sociálním zabezpečení nestanoví jinak.

(2) Obecné předpisy o správním řízení se nevztahují na rozhodování

a) o dávkách ze zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte vědeckých pracovníků, umělců a novinářů, občanů poskytujících služby na základě povolení národního, výboru, jednotlivě hospodařících rolníků a jiných osob samostatně hospodařících, spolupracujících členů jejich rodin a nepracujících důchodců s výjimkou rozhodování o snížení nebo odnětí těchto dávek,

b) o poskytování lázeňské péče podle předpisů o sociálním zabezpečení,

c) o jednorázových příspěvcích a věcné pomoci podle § 25 písm. a) bodu 2 a 3, podle § 30 písm. a) bodu 2, podle § 32, § 33 odst. 1 a 3 a podle § 34, o příspěvku na společné stravování podle § 25 písm. a), bodu 1 a podle § 30 písm. a) bodu 1 a o příspěvku na dietní stravování podle § 26 odst. 1 písm. a) bodu 2, pokud řízení o těchto dávkách bylo zahájeno z podnětu orgánu sociálního zabezpečení, nebo jestliže řízení zahájené na návrh skončí přiznáním dávky v požadovaném nebo v právním předpisem vymezeném rozsahu.

(3) V řízení podle odstavce 2 se přiměřeně použijí ustanovení oddílu 2 části první správního řádu a § 49 a 50 správního řádu o lhůtách s výjimkou rozhodování o poskytování lázeňské péče, kdy lhůty pro rozhodování stanoví ministerstvo obecně závazným právním předpisem.

(4) Zjistí-li orgán sociálního zabezpečení v řízení podle odstavce 2 zahájeném na návrh, že dávku nemůže přiznat vůbec nebo v požadovaném rozsahu, nebo že by přiznáním dávky mohly vzniknout právní povinnosti občanu, kterému má být dávka přiznána, nebo jinému občanu, postupuje se podle obecných předpisů o správním řízení.

§ 48

(1) Odchylně od obecných předpisů o správním řízení26a) se místní příslušnost národních výborů ve věcech sociálního zabezpečení řídí:

a) místem stálého pracoviště účastníka řízení, v němž pracuje nebo pobírá nemocenské dávky, jestliže je na tomto pracovišti závodní zdravotnické zařízení, v němž působí posudková komise sociálního zabezpečení okresního národního výboru, nebo rozhoduje-li okresní národní výbor o udělení předchozího souhlasu organizaci k rozvázání pracovního (učebního) poměru výpovědí s občanem se změněnou pracovní schopností,27)

b) místem přípravy pro pracovní uplatnění, jestliže jde o výplatu příspěvku po dobu přípravy pro pracovní uplatnění včetně jeho zvýšení na rodinné příslušníky, o poskytnutí nutných školních potřeb a učebnic a o úhrada nutných výloh spojených s přípravou pro pracovní uplatnění,

c) sídlem školy, zřízené při ústavu sociální péče, popřípadě sídlem školy pro děti a mládež vyžadující zvláštní péči, jestliže účastníkem řízení je žák těchto škol,

d) sídlem, popřípadě místem pravidelného výjezdního zasedání lékařské komise27a) v oboru působnosti federálního ministerstva národní obrany, federálního ministerstva vnitra, ministerstva vnitra České socialistické republiky nebo ministerstva spravedlnosti České socialistické republiky, jde-li o posouzení zdravotního stavu příslušníka ozbrojených sil z povolání, Sboru národní bezpečnosti a Sboru nápravné výchovy České socialistické republiky, s výjimkou kontrolní lékařské prohlídky poživatele důchodu, jehož služební poměr skončil,

e) sídlem nápravně výchovného ústavu, popřípadě ústavu, v němž se vykonává vazba, jde-li o posouzení zdravotního stavu občana v době výkonu trestu odnětí svobody, popřípadě vazby,

f) sídlem okresního národního výboru, jehož posudková komise sociálního zabezpečení byla pověřena posuzovat invaliditu, nebo jiné zdravotní otázky související s výkonem sociálního zabezpečení na základě mezinárodních smluv,

g) sídlem národního výboru, který zřídil a spravuje ústav nebo jiné zařízení sociální péče, do kterého má být občan přijat.

(2) Místní příslušnost národních výborů při péči o občany se změněnou pracovní schopností se řídí místem stálého, pracoviště těchto občanů, jestliže národní výbory

a) doporučují vhodnou úpravu pracovních podmínek nebo vhodné pracovní uplatnění občana se změněnou pracovní schopností v organizaci, ve výrobním družstvu invalidů nebo v družstvu invalidů pro občany se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením,

b) sledují, zda příprava pro pracovní uplatnění, výkon zaměstnání, pracovní podmínky a prostředí nemají nepříznivý vliv na zdravotní stav občanů se změněnou pracovní schopností.

(3) Ve věcech, ve kterých podle tohoto zákona rozhoduje nebo činí opatření místní nebo městský národní výbor, se žádost o dávku nebo službu sociálního zabezpečení podává místnímu nebo městskému národnímu výboru žadatelova bydliště, v ostatních případech se žádost podává okresnímu národnímu výboru žadatelova bydliště.27b„)

(4) Nárok na zaopatřovací příspěvek se uplatňuje u místního národního výboru, v jehož obvodu má člen rodiny vojáka trvalý pobyt. Žádost o příspěvek na úhradu za užívání bytu se podává u místního národního výboru, v jehož obvodu měl voják trvalý pobyt před nástupem služby v ozbrojených silách. Místní národní výbor ověří skutečnosti uvedené v žádosti a postoupí ji okresnímu národnímu výboru, v jehož obvodu měl voják před nástupem vojenské služby trvalý pobyt.

ČÁST PÁTÁ
PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 49

Tímto zákonem není dotčena působnost místních národních výborů rozhodovat ve věcech sociálního zabezpečení, jestliže podle předpisů dříve platných okresní národní výbor přenesl rozhodování o nich na místní národní výbor.28)

§ 50

Ministerstvo v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány a s Českou odborovou radou a po projednání se Svazem družstevních rolníků České socialistické republiky stanoví

a) podrobnosti o složení a jednání správních komisí národních výborů,

b) podrobnosti o úkolech národních výborů v péči o rodinu a děti,

c) podrobnosti o vedení evidence dětí a mladistvých postižených na zdraví a dětí těžko vychovatelných,

d) podmínky pro zřizování a činnost zařízení sociální péče, okresních ústavů sociálních služeb a krajských metodických středisek, pro přijímání občanů do zařízení sociální péče a upraví výši a podmínky úhrady za poskytované služby, s výjimkou úhrady za péči poskytovanou v ústavech sociální péče,

e) podmínky pro poskytování odměny a její výši dobrovolným pracovníkům pečovatelské služby.

§ 51
Zrušují se

1. § 1 až 18, § 20, § 22 a § 24 vládního nařízení č. 59/1964 Sb., o úkolech národních výborů při péči o děti,
2. vyhláška č. 108/1964 Sb., o působnosti národních výborů ve věcech sociálního zabezpečení, ve znění vyhlášek č. 78/1968 Sb. a č. 131/1971 Sb.,
3. položka č. 53 přílohy A a položky č. 20, 21 a 22 přílohy D zákona České národní rady č. 146/1971 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost národních výborů na některých úsecích státní správy.29)

§ 52
Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1976.

Zákonné opatření předsednictva České národní rady č. 10/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 129/1975 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, nabylo účinnosti dnem 1. února 1982. Zákon České národní rady č. 49/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích, nabyl účinnosti dnem 1. července 1982. Zákon České národní rady č. 138/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1983.

Kempný v. r.

1) § 129-135, § 162 a 165 zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení.

2) Zákon č. 88/1968 Sb., o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 107/1971 Sb., o mateřském příspěvku, ve znění zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 8/1982 Sb., o zvýšení mateřského příspěvku a o změnách v nemocenském zabezpečení. Zákon č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči.
Nařízeni vlády Československé socialistické republiky č. 106/1979 Sb., kterým se zvyšují hranice příjmů přípustné pro poskytování některých sociálních dávek na děti.
Nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 68/1980 Sb., kterým se zvyšují částky příspěvku na úhradu potřeb dítěte v pěstounské péči.

3) Působnost Národního výboru hlavního města Prahy je upravena zákonem č. 111/1967 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

3a) § 3 písm. f) zákona č. 121/1975 Sb.

4) § 2 a 7 zákona č. 117/1966 Sb., o některých důsledcích zanedbávání péče o děti, ve znění zákona č. 99/ 1972 Sb.

4a) § 97 vyhlášky federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 128/1975 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení.

4b) § 34 vyhlášky Státního úřadu sociálního zabezpečení č. 104/1964. Sb., kterou se provádí zákon o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a o zabezpečení matky a dítěte, ve znění vyhlášky č. 92/1968 Sb.

5) Vyhláška č 76/1957 Ú. l., o přechodu z pracovní neschopnosti do invalidity (částečné invalidity).

6) § 37 odst. 1 písm. a), § 46 odst. 1 písm. d), § 51 odst. 1 písm. c) zákoníku práce. § 22 odst. 1 písm. a) zákona č. 122/1975 Sb., o zemědělském družstevnictví.

7) § 24 odst. 2 zákona č. 88/1968 Sb., ve znění zákona č. 99/1972 Sb., nařízení vlády ČSSR č. 9/1982 Sb., o zvýšení některých sociálních dávek na děti.

7a) § 11 zákona č. 107/1971 Sb.

7b) § 42 odst. 4 zákona č. 121/1975 Sb.

8) § 43 zákona o rodině.

9) § 43 odst. 2 písm. a) zákona o rodině.

10) § 43 odst. 2 písm. b) zákona o rodině.

11) § 2 a 7 zákona č. 117/1966 Sb., ve znění zákona č. 99/1972 Sb.

11a) § 43 odst. 2 písm. c) zákona o rodině.

11b) § 43 odst. 2 písm. b) zákona o rodině.

11c) § 10 odst. 3 zákona o národních výborech, ve znění zákona ČNR č. 137/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost městských národních výborů na některých úsecích státní správy.

11d) § 10 odst. 4 zákona o národních výborech, ve znění zákona ČNR č. 137/1982 Sb.

12) Zákon č. 107/1971 Sb., ve znění zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 8/1982 Sb.
Zákon č. 50/1973 Sb.
Nařízení vlády ČSSR č. 108/1979 Sb.
Nařízení vlády ČSSR č. 68/1980 Sb.

13) § 79 odst. 2 a § 83 odst. 2 zákona o rodině.

14) § 43 odst. 2 písm. b) zákona o rodině.

15) § 45 odst. 2 zákona o rodině.

16) § 84 odst. 1 a § 86 trestního zákona.

17) § 44 odst. 2 a 3 zákona o rodině.

18) § 43 odst. 2 písm. a) zákona o rodině.

19) § 43 odst. 2 písm. b) zákona o rodině.

20) § 43 odst. 2 písm. c) zákona o rodině.

21) § 100 zákona o rodině.

22) § 8 odst. 2 zákona č. 50/1973 Sb.

23) § 14 zákona č. 107/1971 Sb.

24) § 50 a 231 zákoníku práce.

25) § 37 odst. 1 písm. a), § 46 odst. 1 písm. d), § 51 odst. 1 písm. c) zákoníku práce.
§ 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 122/1975 Sb.

25a) § 93 odst. 2 zákona č. 121/1975 Sb.

26) § 57 občanského zákoníku.

26a) § 7 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

27) § 50 a 231 zákoníku práce

27a) § 132 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb.

27b) § 5 odst. 2 správního řádu.
§ 110 zákona č. 121/1975 Sb.

28) § 84 správního řádu.
§ 9 odst. 1 a § 10 odst. 2 vyhlášky č. 108/1964 Sb., o působnosti národních výborů ve věcech sociálního zabezpečení. § 12 odst. 2 vládního nařízení č. 59/1964 Sb., o úkolech národních výborů při péči o děti.

29) Článkem II zákona č. 138/1982 Sb. byly zrušeny položky 13 až 22 přílohy k zákonu ČNR č. 49/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.